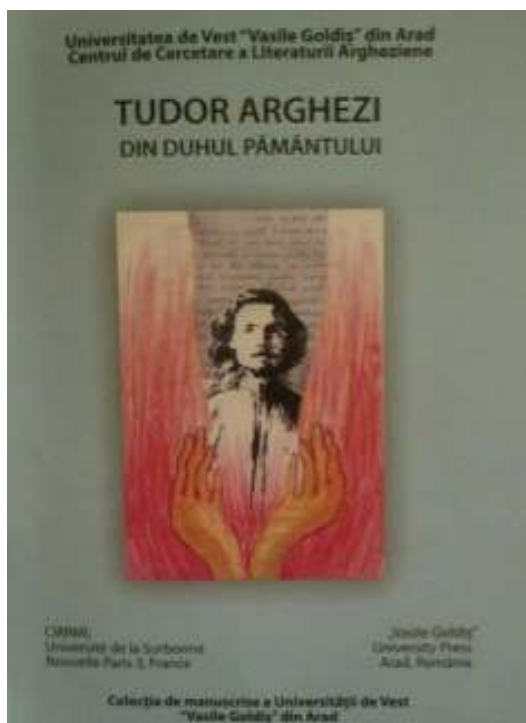

**Ștefan GENCĂRĂU, Vasile MAN, Tudor Arghezi – Din duhul
pământului, CIRMI, Université de la Sorbonne Nouvelle Paris 3,
Franța, „Vasile Goldiș” University Press, Arad, România, 2012, 143 p.**

Anca-Elena DANCIU

Université Aix-Marseille AMU, France

E-mail: ancadanciu2007@yahoo.com

Volumul de față reprezintă, un important eveniment editorial al anului, din sfera literaturii.

Onoarea publicului și a cititorilor, deopotrivă, de a avea șansa să pătrundă în cele mai tainice gânduri ale lui Arghezi este cu atât mai mare cu cât rândurile acestui manuscris-tezaur ar fi trebuit să fie distruse. Anul 2012, anul publicației volumului, este apoteotic pentru literatura română, dar și pentru cea străină, care prezintă un real interes pentru scrierile argheziene. Gestul făcut de către Barutu T. Arghezi, de a descoperi zestrea cuvenită posterității, păstrării și valorificării împreună cu soția sa, Doina Melania Arghezi prin Centrul de Cercetare a Literaturii Argheziene din cadrul Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, constituie un prilej de înaltă prețuire pentru aprofundarea cercetării științifice a marelui scriitor, Tudor Arghezi.

Titlul volumului induce cititorului o nepotolită sete de cunoaștere, întrucât manuscrisul a urmat drumul invers al condiției umane care din pământ a fost făcută și în același pământ se va

întoarce. Mâna lui Arghezi și spiritul său genial au răsturnat acest mit: opera sa a dăinuit în pământ, însă din duhul pământului a ieșit, pentru eternitate.

Serioasa documentare și implicarea editorilor Ștefan Gencărau și Vasile Man în redactarea și publicarea volumului de manuscrise *Din duhul pământului* reies din meticulozitatea prin care au așternut fiecare rând al cărții, din dorința de a reda perfect gândurile și simțirile argheziene și din urzeala fină dintre ceea ce a scris Arghezi tatăl și sentimentele nutrite de Arghezi fiul când transmite mesaje din perioada copilăriei sale, alături de tatăl său.

Structura volumului, compusă din șapte părți, este una circulară, în interiorul căreia se află, parcă sub aripi protectoare, manuscrisul redat fidel.

Introducerea „Biografia secretă a unui mare poet” este zidită de către academicianul Eugen Simion, care își exprimă gratitudinea față de persoanele și instituțiile implicate în realizarea acestui proiect, ce reprezintă o verigă importantă care va servi drept sursă bogată de informație și material pentru specialiști și nu numai: „Bucuria mea este cu atât mai mare cu cât inteligența din Transilvania a fost întotdeauna sceptică nu-mi dau seama de ce, față de geniul lui Arghezi. Am, dar, suficiente motive să-i felicit, acum, pe cei care publică documente de primă importanță, privind biografia lui Arghezi – rămasă totdeauna secretă - și despre biografia uriașei sale opere”.

Centrul de Cercetare a Literaturii Argheziene este amplu reprezentat de către Președintele Universității „Vasile Goldiș” din Arad, rector fondator, profesorul universitar doctor Aurel

Ardelean, a cărui intervenție în cadrul acestei publicații are menirea de a descrie, cronologic, evenimentele culturale care s-au succedat din momentul înființării centrului amintit mai sus. Omagiul adus lui Arghezi este de o ținută remarcabilă: „Prin inovațiile sale sintactice, Tudor Arghezi ne dă impresia că făurește o altă limbă, făcută pentru a fi felurit citită”.

De o importanță covârșitoare sunt și rândurile „Cuvinte despre manuscrisele argheziene” scrise cu multă dăruire de către Doina Arghezi, soția regretatului Baruțu T. Arghezi, care, printr-o finețe și o diplomație rare, redă publicului momente trăite de către tatăl și fiul, în fața scrierii și ale constrângerilor politice. Scrierile argheziene sunt sacre, divine pentru cuplul Doina și Baruțu: „Contactul cu fiecare manuscris era un prilej de profundă emoție, însoțită de lacrimi. Legătura cu fiecare manuscris era pecetluită de un puternic sentiment de adulare, admirație, respect și dragoste”. Angajamentul de a proteja comorile lăsate de către Arghezi reprezintă pentru cei doi binecuvântarea divină, deoarece „aceste manuscrise ne-au legat puternic, temeinic și pe veci”. Și l-au respectat. Prea bine. Prea curat și prea riscant. Din 2008, responsabilitatea stă în mâinile unei mari Instituții, Universitatea de Vest „Vasile Goldiș”, care păstrează „la adăpost” aceste file de valoare incontestabilă, iar directorul Centrului de Cercetare a Literaturii Argheziene este distinsa doamnă Doina Arghezi.

A patra parte a volumului se află sub egida unuia dintre editori, Ștefan Gencărau, un nume cunoscut în vastul domeniu al limbii și literaturii române sub pecetea căruia (alături de Vasile Man) stă această capodoperă, făurită de mâna argheziană. „Pentru o editare a manuscriselor argheziene” reprezintă o incursiune în detaliile tehnice ale transcrierilor manuscrisului alături de cuvinte alese de recunoștință îndreptate către fiul, respectiv nora lui Tudor Arghezi, dar și către profesorul Aurel Ardelean: „Nu mai puțin adevărat că efortului lor, al Doinei și al lui Baruțu, li s-a alăturat, poate în cel mai dificil moment al peregrinărilor arhivei argheziene, deja cunoscuta receptivitate față de valorile de patrimoniu românesc, ce îl caracterizează pe Profesorul Aurel Ardelean, Rector al Universității de Vest „Vasile Goldiș” în anul constituirii arhivei arădene, devenită apoi centru de cercetare”.

Seva volumului reprezintă a cincea parte „Din duhul pământului. Cuvântul arghezian în trecerea sa către public”, unde se dezlănțuie noua etapă a tezaurului croit de Arghezi. Dovada valorii manuscrisului arghezian se dezvăluie cu fiecare filă din volum, în partea stângă, întrucât cei doi editori au ales să atașeze imaginea originală a paginilor scrise de geniul lui Arghezi. Autorul se deschide ca o carte în fața cititorilor săi, evocând amintiri dintre cele mai ascunse trăite de acesta în perioada copilăriei și a adolescenței. Tristețe, dezgust, nemulțumire, dorință, nevoia de inedit, singurătatea au reflectat mereu prin oglinda vieții lui Tudor Arghezi.

Vasile Man realizează un interviu cu Baruțu, redat în penultima parte a volumului, „Tudor ARGHEZI – Un miracol în literatura română”, prin care se creionează un cadru aparte al cărții, întrucât fiul poetului îmbogățește substanțial informațiile privitoare la biografia tatălui său, dar și cele legate de opera sa. Materialul oferit de către Baruțu specialiștilor reprezintă o sursă culturală fără precedent pentru literatura argheziană, un imbold înspre o analiză mai aprofundată a sensibilității și a profunzimii operei acestui autor.

Cartea se încheie, prin intervenția aceleiași devotat operei argheziene, Vasile Man, prin textul „Arghezi din noi”, un eseu prin care descrie pe cel ce a fost „autorul cuvintelor potrivite în fiecare dintre noi”.

Despre importanța acțiunilor care stau în spatele publicației acestui volum este de prisos să mai amintim, deoarece acestea au dat naștere unui alt capitol remarcabil pentru literatura română și nu numai. Manuscrisele de față, redată cu atâta implicare de către cei doi editori, pecetluiesc o etapă fără precedent pentru studiul celui care a fost, este și va fi mereu geniul arghezian, iar Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, prin acest tezaur al fondului de manuscrise argheziene, se înscrie în universalitate.